

REFERAT Udvalg for regional udvikling d. 03-05-2021

Mødedato Mandag d. 03. maj 2021 kl. 13:31

Mødested Konference 1 og 2, Regionshuset Viborg

Indholdsfortegnelse

Foretræde ved Bjerringbro Gymnasium # (13.30-13.45).....	3
Drøftelse af Budget 2022 #.....	4
Udmøntning af kulturudviklingsmidler 2021.....	6
Ansøgning om HF2 på Bjerringbro Gymnasium.....	9
Delegering af kompetence vedrørende behandling af retlige klager på gymnasieområdet.....	12
Interreg Øresund-Kattegat-Skagerrak 2021-27.....	13
Bevilling til projekt om kollektiv transport efter COVID-19-pandemien.....	15
Undersøgelse af unges transportvaner og -holdninger #.....	17
Henvendelse fra Socialdemokratiet og Alternativet om projektforslag om forsøg med gratis busrute	19
Forslag om gratis buskørsel på regionalrute #.....	21
Eftersyn af den regionale udviklingsstrategi 2019-2030.....	23
Aktivitets- og økonomiopfølgning på projektpuljen under regional udvikling.....	25
Drøftelse af møder i Danske Regioner #.....	27
Gensidig orientering #.....	28
Beslutning om tilkøb af HVO-biodiesel og orientering om kommende udbud af busruter.....	29

Punkt 1: Foretræde ved Bjerringbro Gymnasium # (13.30-13.45)

1-00-13-17

Sagsfremstilling

Bjerringbro Gymnasium har anmodet om foretræde vedrørende sin ansøgning om selvstændigt udbud af toårig HF på Bjerringbro Gymnasium, som udvalget skal behandle som punkt 4 på dette møde: Ansøgning om HF2 på Bjerringbro Gymnasium.

Gymnasiet skriver følgende begrundelse: "Ønsket kommer i forbindelse med Bjerringbro Gymnasiums ansøgning om at fortsætte med at have toårig HF på BG. En sag, som er uhyre vigtig for de nuværende elever og det lokale samfund omkring gymnasiet. Vi er godt i gang med HF, og Region Midtjylland har støttet med midler i etableringsfasen. Det har båret frugt!

Fra næste skoleår skal HF på Bjerringbro Gymnasium være et selvstændigt udbud, da udlægningsaftalen fra 2019 med Viborg Gymnasium er gået ind i sin sidste fase.

Ansøgningsrunde om nye udbud 2022 er udmeldt fra Børne- og Undervisningsministeriet, Styrelsen for Undervisning og Kvalitet, STUK den 18. december 2020, og vi har haft frist til den 15. marts/17. marts 2021 for at sende ansøgning og høringssvar fra stedlige interessenter til Region Midtjylland. Det er gjort!

Det kan oplyses, at STUK skal modtage eventuelle ansøgninger – inkl. regionsrådsindstillinger og udtalelser fra stedlige interessenter – om nye gymnasiale udbud med start i skoleåret 2022/23 senest den 7. juni 2021.

Inden behandlingen i udvalg for regional udvikling, forretningsudvalget og endelig regionsrådet vil vi meget gerne argumentere for vores sag".

Ifølge proceduren for foretræde afsættes der maks. 15 minutter til, at borgeren/borgerne fremlægger sine synspunkter, og at politikerne stiller uddybende spørgsmål og dermed åbner op for dialog.

I foretrædet vil fra Bjerringbro Gymnasium deltage:

- Bestyrelsesformand Niels T. Villadsen
- Rektor Dorte Gade
- Uddannelsesleder for HF Klaus Daugaard Løkke

Beslutning

Niels Torning Villadsen, Dorte Gade og Klaus Daugaard havde foretræde for udvalget.

Punkt 2: Drøftelse af Budget 2022

1-21-78-2-21

Resume

I den politiske budgetvejledning for Budget 2022 er det vedtaget, at de stående udvalg på deres møder i maj 2021 skal drøfte Budget 2022 med henblik på at komme med input til den videre budgetproces. På mødet vil den aktuelle økonomiske situation blive skitseret, og udvalget præsenteres for mulige emner til drøftelse.

På regionsrådets budgetseminar den 17. maj 2021 præsenterer udvalgsformanden udvalgets prioriterede forslag.

Direktionen indstiller,

at ønsker til prioriteringer i Budget 2022 drøftes, og

at udvalget laver en klar prioriteringsrækkefølge for de forslag, som udvalget ønsker at bringe videre i budgetlægningen. Rækkefølgen præsenteres på regionsrådets budgetseminar den 17. maj 2021.

Sagsfremstilling

Med den politiske budgetvejledning for Budget 2022, der blev behandlet på regionsrådsmødet den 17. marts 2021, er det vedtaget, at de stående udvalg på deres møder i maj 2021 og regionsrådet på budgetseminaret i maj 2021 skal drøfte Budget 2022.

Formålet med drøftelsen i de stående udvalg og den efterfølgende drøftelse på budgetseminaret er at skabe retning for, hvad administrationen skal arbejde med i den videre budgetproces.

Til nærværende dagsordenspunkt er der to bilag, der beskriver forslag, som udvalget kan vælge at bringe videre til budgetseminaret i maj 2021. Det ene bilag indeholder forslag fremsat af direktionen samt de politiske forslag, der er fremsendt inden den deadline, der er fastsat i den politiske budgetvejledning. Det andet bilag indeholder de politiske forslag, der er indkommet efter deadline.

Bilaget indeholder forslag i fire kategorier. Disse kategorier er uafviselige forslag, forslag fra direktionen, tværgående forslag fra direktionen samt forslag fra udvalg og partier. Til udvalg for regional udvikling er der tværgående forslag fra direktionen og forslag fra udvalg og partier.

Udvalgene drøfter på mødet, om der er forslag inden for udvalgets område, hvor der er behov for særlig opmærksomhed i budgetprocessen. Ud over de uafviselige forslag vælger hvert udvalg de forslag, der skal bringes videre til regionsrådets budgetseminar i maj 2021. Der skal i den forbindelse være en klar prioriteringsrækkefølge for forslagene.

På budgetseminaret er der afsat tid til, at hvert af de stående udvalg præsenterer sine udvalgte forslag, herunder prioriteringen af forslagene.

For god ordens skyld skal det bemærkes, at ovenstående procedure i de stående udvalg afviger lidt fra den politiske budgetvejledning, hvor det fremgår, at hvert udvalg ud over de uafviselige forslag skal vælge ca. tre forslag, der skal bringes med videre til regionsrådets budgetseminar i maj 2021. På baggrund af de mange forslag, der er indkommet til drøftelse i de stående udvalg, er forretningsudvalget på sit møde den 20. april 2021 blevet enig om en ændring til dette. I stedet for at udvælge ca. tre forslag skal de stående udvalg lave en klar prioriteringsrækkefølge for de forslag, som udvalget vil bringe videre til budgetseminaret.

Frem mod budgetforligsdrøftelserne vil der blive arbejdet videre med forslagene. De økonomiske rammer, der fastsættes med Økonomaftalen, vil være afgørende for, hvor langt ned på prioriteringslisten, der bliver regnet på forslagene.

Jf. den politiske budgetvejledning er der i budgetprocessen for Budget 2022 mulighed for, at de partier, der ikke er repræsenterede i det enkelte stående udvalg, kan få foretræde på de stående udvalgs møder i maj.

Der er indkommet forslag fra følgende partier, der ikke er repræsenterede i udvalget:
Enhedslisten har fremsendt et forslag.

De indkomne forslag fra partier er medtaget i den form, som de er indsendt i.

Vurdering af økonomien i Budget 2022

Det økonomiske udgangspunkt for Regional Udvikling vil i Budget 2022 have stort fokus på bæredygtighed og grøn omstilling, sundhedsinnovation og de regionale internationale aktivitet.

Bæredygtighed, grøn omstilling og mere sundhed gennem innovation er aktuelle politisk prioriterede områder. Det er i den forbindelse væsentligt, at udmøntning af tværgående strategier forankres på tværs af regionen og med finansiering fra alle aktører. Eksempler herpå er den regionale bæredygtighedsstrategi og den tværgående indsats vedrørende sundhedsinnovation.

Der lægges op til en udvidelse af sundhedsinnovationsindsatsen på tværs af koncernen og med et endnu større internationalt forankring, der på sigt skal være med til at frigive yderligere ressourcer til sundhedsområdets kernerdrift gennem bedre udnyttelse af teknologi. Det er derfor nødvendigt at sikre en bred regional opbakning og fælles finansiering af regionens fortsatte deltagelse i CDEU.

Beslutning

Regionsrådsmedlem Else Kayser havde foretræde for udvalget for at præsentere budgetforslag om landsbyprisen. Herefter forlod hun mødet.

Rasmus Foged gjorde opmærksom på, at Alternativet ønsker at trække forslaget om børn og ungeinddragelse i regionens arbejde med henvisning til det vedtagne projekt i regionsrådet om Samfundsformerne.

Udvalg for regional udvikling drøftede ønsker til prioriteringer i Budget 2022 og aftalte at sende følgende videre til budgetseminaret:

Udvalget tilslutter sig direktionens prioritering af CDEU som væsentligt tværgående emne.

Udvalget ønsker desuden kultur og sundhed, herunder aktiviteter og finansiering på tværs af kredsløb, prioriteret som tværgående emne til regionsrådets budgetseminar.

Udvalget ønsker videre følgende emner beregnet/kvalificeret inden budgetseminaret (i prioriteret rækkefølge):

1. Understøttelse af implementering af bæredygtighedsstrategien med fokus på arbejdet med bæredygtighed inden for alle regionens arbejdsområder.
2. Større biodiversitet og mere vild natur på regionale arealer

Desuden har udvalget stillet spørgsmål til administrationen af mere faktuel karakter angående nogle af de øvrige forslag.

Bilag

Forslag til drøftelse i Udvalg for regional udvikling

Forslag fra udvalg og partier, indsendt efter deadline

Oversigt over forslag til drøftelse i de stående udvalg

Punkt 3: Udmøntning af kulturudviklingsmidler 2021

1-26-26-20

Resume

Der er gennemført en ansøgningsrunde for de regionale kulturudviklingsmidler med ansøgningsfrist den 8. februar 2021. Det har i ansøgningsrunden været muligt at søge om tilskud til mindre kulturprojekter med et maksimalt regionalt tilskud på 100.000 kr. samt om tilskud til større kulturudviklingsprojekter.

Der er modtaget 70 ansøgninger om tilskud til de mindre kulturprojekter med et samlet ansøgt beløb på 6,08 mio. kr. samt 32 ansøgninger til større kulturudviklingsprojekter med et samlet ansøgt beløb på 20,8 mio. kr. Der indstilles 31 mindre kulturprojekter til tilskud og 12 større kulturudviklingsprojekter til tilskud.

Direktionen indstiller,

- at der af kulturudviklingsmidlerne i 2021 bevilges 2,720 mio. kr. til mindre kulturprojekter, jf. bilag 2,
- at der af kulturudviklingsmidlerne i 2021 bevilges 5,012 mio. kr. til større kulturudviklingsprojekter, jf. bilag 3,
- at bevillingerne gives under forudsætning af, at projekterne gennemføres som anført i ansøgningerne, herunder at den øvrige finansiering fremskaffes,
- at der gives afslag på 39 mindre kulturprojekter og 20 større kulturudviklingsprojekter, jf. bilag 2 og bilag 3, og
- at der af kulturudviklingsmidlerne i 2021 overføres 1,1 mio. kr. til de administrative midler i overensstemmelse med den godkendte handlingsplan for kulturområdet i 2021, til arbejdet med de fem strategiske indsatsområder.

Sagsfremstilling

Udvalg for regional udvikling har på møde den 12. april 2021 haft en temadrøftelse af ansøgningerne til kulturudviklingsmidlerne. Centralt i drøftelsen var det synspunkt, at alle midler til kulturansøgninger udmøntes gennem den nuværende ansøgningsrunde, og at de mindre kulturansøgninger prioriteres, så der ydes tilskud til alle ansøgninger der i tilstrækkelig grad opfylder de regionale kriterier for tilskud.

Administrationen har med udgangspunkt i udvalgets bemærkninger vurderet ansøgningerne i forhold til regionens kulturpolitik og de opstillede kriterier for tilskud. Projekter skal understøtte den regionale kulturpolitik fem indsatsområder: regionalt kultursamarbejde, udvikling & eksperimenter, kultur & sundhed, kultur & landdistrikter samt kultur, børn og unge.

Ansøgningerne er desuden vurderet i forhold til, om de opfylder følgende regionale kriterier for kulturtilskud:

- Innovation og udvikling
- Partnerskab og netværk
- Viden, læring og varig udvikling
- Projektets regionale relevans
- Projektets organisering

Kravet om partnerskaber for de mindre kulturprojekter, hvor der kan ydes op til 100.000 kr. i tilskud, er, at det som minimum skal omfatte én anden kulturaktør i en anden kommune. For de større kulturudviklingsprojekter er der lagt vægt på bredere partnerskaber. I administrationens vurdering er der også indgået overvejelser om, hvorvidt ansøgningen understøtter udvikling, omstilling og eksperimenter i et kulturliv præget af Covid-19 udfordringer, og om et projekt tilgodeser mindre kulturaktører, fx inden for vækstlaget samt at alle midler prioriteres til de indstillede projekter. Som følge af kulturlivets udfordringer på grund af corona-situationen er kravet til egenfinansiering reduceret til 25 % mod normalt 50 % i lighed med ansøgningsrunden i efteråret 2020.

Resumé af ansøgningerne og begrundelser for ydelse af tilskud fremgår af bilag 2 og bilag 3.

Økonomi

Ud af den samlede ramme til kulturudvikling på 12,977 mio. kr. prioriteres 7,732 mio. kr. anvendt i en kulturpulje til ansøgninger, der skal understøtte den regionale kulturudvikling. I beløbet på 12,977 mio. kr. indgår der et tilbageløb på 0,232 mio. kr. fra et tidligere støttet projekt. Administration indstiller, at der af kulturudviklingsmidlerne i 2021 bevilges 2,719 mio. kr. til mindre kulturprojekter og 5,012 mio. kr. til større kulturudviklingsprojekter, svarende til samlet 7,732 mio. kr.

Den administrative pulje tilføres 1,1 mio. kr. til at gennemføre aktiviteter på de fem strategiske indsatsområder i overensstemmelse med handlingsplanen for kulturområdet for 2021 godkendt af regionsrådet den 24. februar 2021. Det drejer sig blandt andet om midler til arbejdet med et Midtjysk Kulturakademi, fortsat udvikling af området kultur- og sundhed, kultur og landdistrikter og en analyse på området børn & unge.

Der er desuden tidligere bevilget 0,5 mio. kr. til den Jyske Kunstfond, 1,3 mio. kr. til Europæisk Kulturregion og 2,04 mio. kr. til Kultur- og eventpuljen. De administrative midler på 0,305 mio. kr. er afsat i forbindelse med vedtagelse af budget 2021 som en årlig pulje. De administrative midler bruges blandt andet til forberedelse og deltagelse på Kulturmødet på Mors.

Tabel 1 viser anvendelse af kulturpuljen i 2021

Tabel 1. Kulturudviklingsmidler 2021	
1.000 kr.	2021
<i>Budget</i>	
Kulturpulje - store kulturudviklingsprojekter	5.012
Kulturpulje - mindre kulturprojekter	2.720
Budget i alt	7.732
<i>Finansiering</i>	
Kulturudviklingsmidler	-7.500
Tilbageførsel til puljen	-232
Finansiering i alt	-7.732
Total	0

Tabel viser anvendelsen af kulturudviklingsmidlerne i 2021.

Tabel 2. Kulturudviklingsmidler 2021	
1.000 kr.	2021
<i>Budget</i>	
Kulturpulje - store kulturudviklingsprojekter	5.012
Kulturpulje - mindre kulturprojekter	2.720
Den Jyske kunstfond	500
Europæisk Kulturregion	1.300
Kultur- og eventpulje	2.040
De fem strategiske indsatsområder	1.100
- Regionalt kultursamarbejde	
- Udvikling og eksperimenter	
- Kultur- og sundhed	
- Kultur- og landdistrikter	
- Kultur og børn & unge	
Administrativ pulje	305
Budget i alt	12.977
<i>Finansiering</i>	
Kulturudviklingsmidler	-12.745
Tilbageførsel til puljen	-232
Finansiering i alt	-12.977
Total	0

Ved interesse for ansøgningsmaterialet kan henvendelse ske til teamleder Morten Falbe-Hansen, Regional Udvalgt på mail morten.falbe-hansen@ru.rm.dk eller på telefon 2165 0247.

Beslutning

Udvalg for regional udvikling indstiller til forretningsudvalget,

at der af kulturudviklingsmidlerne i 2021 bevilges 2,720 mio. kr. til mindre kulturprojekter, jf. bilag 2,

at der af kulturudviklingsmidlerne i 2021 bevilges 5,012 mio. kr. til større kulturudviklingsprojekter, jf. bilag 3,

at bevillingerne gives under forudsætning af, at projekterne gennemføres som anført i ansøgningerne, herunder at den øvrige finansiering fremskaffes,

at der gives afslag på 39 mindre kulturprojekter og 20 større kulturudviklingsprojekter, jf. bilag 2 og bilag 3, og

at der af kulturudviklingsmidlerne i 2021 overføres 1,1 mio. kr. til de administrative midler i overensstemmelse med den godkendte handlingsplan for kulturområdet i 2021, til arbejdet med de fem strategiske indsatsområder.

Tidligere Politisk Behandling

Regionsrådet godkendte den 24. februar 2021 en handlingsplan for kulturområdet i 2021 med en indikativ ramme for anvendelse af kulturudviklingsmidlerne i 2021 samt at der afsættes 1,1 mio. kr. til udvikling af de fem strategiske indsatsområder i handlingsplanen.

Den 17. marts 2021 bevilgede regionsrådet et tilskud på 0,5 mio. kr. til den Jyske Kunstfond.

Den 29. april 2020 bevilgede regionsrådet tilskud på 1,3 mio. kr. til Europæisk Kulturregion.

Den 28. oktober 2020 bevilgede regionsrådet tilskud til ansøgninger under kultur- og eventpuljen.

Bilag

Notat om prioritering af kulturansøgningerne 2021

De mindre projekter - samlet notat

Større kulturudviklingsprojekter - samlet notat

Punkt 4: Ansøgning om HF2 på Bjerringbro Gymnasium

1-10-76-1-21

Resume

Bjerringbro Gymnasium har ansøgt om udbud af toårigt HF. Viborg Gymnasium og HF har siden 2018 på forsøgsbasis udbudt toårigt HF som forlagt undervisning på Bjerringbro Gymnasium. Formålet med forsøget var at få klarlagt, om der er grundlag for et permanent udbud. Søgningen til udbuddet har været på ca. en halv klasse årligt. Det modsvarer ikke forventningen om, at nye udbud inden for en kort årrække skal opnå et søgetal, der svarer til mindst to klasser.

Direktionen indstiller,

at det indstilles til børne- og undervisningsministeren, at ansøgning om HF2 på Bjerringbro Gymnasium ikke godkendes.

Sagsfremstilling

Regionsrådet skal i henhold til bekendtgørelse af lov om institutioner for almenlyst uddannelser afgive indstilling til børne- og undervisningsministeren om den stedlige placering i regionen af nye uddannelsessteder for uddannelsen til hf-eksamen.

Region Midtjylland har den 15. marts 2021 modtaget en ansøgning fra Bjerringbro Gymnasium om udbud af toårigt HF (HF2). Viborg Gymnasium og HF har siden 2018 forsøgsvist med godkendelse af regionsrådet haft et forlagt undervisningstilbud med HF2 på Bjerringbro Gymnasium. Viborg Gymnasium og HF ønsker ikke at fortsætte samarbejdet om forlagt undervisning, da det lave elevantal umuliggør et rimeligt udbud af fagpakker og valgfag til HF-eleverne.

Bjerringbro Gymnasiums begrundelser for at søge toårigt HF

Bjerringbro Gymnasium angiver, at de selv ønsker at oprette et permanent udbud for at imødegå, hvad de oplever som en centralisering som følge af gymnasireformen. Bjerringbro Gymnasium anfører, at de er et fagligt stærkt gymnasium med en høj løfteevne. Et gymnasiums løfteevne viser, hvor meget skolen karaktermæssigt kan løfte eleverne, når der tages højde for elevernes forskellige baggrunde, bl.a. folkeskolekarakterer og forældrenes uddannelsesniveau. Det er vigtigt for Bjerringbro Gymnasium, at et toårigt HF er en mulighed i lokalområdet, hvor HF allerede er en integreret del af skolen. Et permanent HF skal sikre, at der samlet set er en tilstrækkelig søgning til Bjerringbro Gymnasium, og at de eksisterende rammer vil blive udnyttet. Bjerringbro Gymnasium anser ikke udbuddet som en trussel mod andre udbud, hverken elevmæssigt eller økonomisk. Bjerringbro Gymnasium har i 2021 modtaget 16 ansøgninger til HF og forventer, på baggrund af fremskrivninger, at nå op på 20 HF-ansøgere i de kommende år.

Bjerringbro Gymnasium anfører i sin ansøgning følgende argumenter for oprettelse af et permanent udbud på gymnasiet:

- stigende kapacitetsopskrivninger i de større byer presser de mindre gymnasier,
- der er massiv opbakning i lokalområdet,
- decentralisering vil skabe bedre balance i lokalområdet,
- 37 % af de unge fra lokalområdet vælger Bjerringbro Gymnasium, før gymnasireformen var det 50 %,
- unge sparer tid på transport,
- lokale ansøgere fra uddannelsesfremmede hjem med karakterer mindre end 5 kan få HF i stedet for STX på et lokalt gymnasium,
- Bjerringbro Gymnasium har kompetencen til at udvikle høj faglig kvalitet,
- Bjerringbro Gymnasium har en solid økonomi.

Bjerringbro Gymnasium appellerer til de øvrige gymnasier om ikke at modarbejde ansøgningen.

Hørings svar og støtteerklæringer

Bjerringbro Gymnasium har indhentet høringssvar fra Viborg Gymnasium og HF, TH Langs HF og VUC, Viborg-Skive HF og VUC og Randers HF og VUC.

Viborg Gymnasium & HF anfører i deres høringssvar, at de ikke ønsker at forlænge samarbejdsaftalen, da der ikke er et bæredygtigt grundlag for at skabe et fagligt uddannelsesmiljø for HF i Bjerringbro. Det lave elevantal umuliggør et rimeligt udbud af fagpakker og valgfag til HF-eleverne, og Viborg Gymnasium & HF ønsker derfor ikke fortsat at påtage sig det pædagogiske ansvar for den udlagte HF-afdeling.

De øvrige institutioner anfører samstemmende i deres høringssvar, at der er tilstrækkeligt med kapacitet på de eksisterende udbud, ligesom faldende ansøgstal generelt til HF vil udfordre elevgrundlaget for de eksisterende

udbud i området.

Bjerringbro Gymnasium har ligeledes indhentet en række støtteerklæringer fra ikke-høringsberettigede interessenter. Støtteerklæringerne fremhæver vigtigheden af, at der er et lokalt udbud af både HF og STX. De fremgår af bilag "Støtteerklæringer mv". Bilaget indeholder dog også en række støtteerklæringer i forhold til Bjerringbro Gymnasiums anmodning om et møde af mere generel karakter med Børne- og Undervisningsministeriet.

Børne- og Undervisningsministeriets vurderingskriterier

Børne- og undervisningsministeriet lægger følgende kriterier til grund for vurdering af ansøgninger om etablering af nye gymnasiale udbud:

- Sikring af fagligt bæredygtige uddannelsesmiljøer. Et fagligt og økonomisk velfungerende udbud forudsætter som udgangspunkt to spor pr. årgang.
- Sikring af et lokalt og/eller regionalt dækkende udbud. Heri indgår, at der er et tilstrækkeligt elevgrundlag og rimelige transporttider for eleverne.
- Sikring af, at eksisterende rammer og kapacitet så vidt muligt udnyttes. Heri indgår, at oprettelsen af nye uddannelsessteder ikke må bringe den faglige og økonomiske bæredygtighed i fare på de øvrige eksisterende uddannelsessteder.

Vurdering i forhold til de ovennævnte kriterier

Bjerringbro Gymnasium lægger stor vægt på at skabe et godt undervisningsmiljø. Elevgrundlaget på STX har dog i en årrække været faldende, og forsøget skulle være med til at hjælpe Bjerringbro Gymnasium med at få et større elevgrundlag.

I sagsfremstillingen fra regionsrådets møde den 26. september 2018 fremgår det bl.a.: "Forsøgsperioden skal løbe over tre år og afgøre, hvorvidt Bjerringbro Gymnasium er i stand til at tiltrække en tilstrækkelig andel af områdets unge til HF i Bjerringbro".

Som tabel 1 viser, har HF2 på Bjerringbro Gymnasium i forsøgsperioden haft et meget lavt søgetal, og det er ikke lykkedes på tre år at opnå undervisningsministeriets krav om mindst to klasser for i udgangspunktet at have et fagligt såvel som økonomisk velfungerende udbud. Der går i nu alt 17 HF elever på Bjerringbro Gymnasium, fordelt med 9 elever på 1. HF årgangen og 8 elever på 2. HF. årgangen. Der har således været et frafald på i alt 5 elever i forhold til det samlede ansøgertal på 22 for 2019 og 2020.

Tabel 1: Ansøgertal til toårigt HF på Bjerringbro Gymnasium

	2019	2020	2021
Ansøgere til HF2 (oplyst af Bjerringbro Gymnasium)	10	12	16

Der er ledig kapacitet på HF-området i både Viborg og Silkeborg, samtidig med at det kan konstateres, at andelen, der søger uddannelsessteder i de omkringliggende byer, ikke har ændret sig markant. Der er stadig en stor del elever fra Bjerringbroområdet, der søger særligt til Viborg, hvortil der er kort rejsetid.

I 2013 og 2017 har Børne- og Undervisningsministeriet afslået en ansøgning om udbud af HF i Bjerringbro med begrundelse om, at der ikke vil kunne opnås et tilstrækkeligt elevgrundlag. Mulighederne for at kunne komme til andre udbudssteder er gode, da transporttiden typisk vil være under de 60 minutter, der i optagelsesbekendtgørelsen er anført som rimelig transporttid.

Da forsøgsperioden ikke er afsluttet endnu, er der endnu ikke udarbejdet en evalueringsrapport fra Viborg Gymnasium og HF til undervisningsministeriet, og det er på nuværende tidspunkt ikke muligt at drage endelige konklusioner om resultaterne af forsøget. Opmærksomheden henledes dog på, at Viborg Gymnasium og HF, som er ansvarlig for udbuddet, er skeptisk i forhold til udbuddets bæredygtighed, det faglige indhold og kravet om, at der efter en periode skal være mindst to spor.

På det foreliggende grundlag er det administrationens vurdering, at Bjerringbro Gymnasium ikke opfylder Børne- og Undervisningsministeriets vurderingskriterier for etablering af nye udbud, og det indstilles derfor, at ansøgningen om toårigt HF på Bjerringbro Gymnasium ikke godkendes.

Beslutning

Udvalg for regional udvikling indstiller til forretningsudvalget,

at det indstilles til børne- og undervisningsministeren, at ansøgning om HF2 på Bjerringbro Gymnasium godkendes.

Bilag

Ansøgning om toårig HF udbud på Bjerringbro Gymnasium

Høringssvar

Bjerringbro Gymnasiums kommentarer til høringssvarene

Bilag - Støtteerklæringer

Punkt 5: Delegering af kompetence vedrørende behandling af retlige klager på gymnasieområdet

1-30-76-40-20

Resume

Ansøgere til det almene gymnasium kan klage til regionsrådet over retlige spørgsmål i forbindelse med elevfordelingsprocessen. En retlig klage kan omfatte fejl i forhold til reglerne i optagelsesbekendtgørelsen eller forvaltningsretlige fejl i sagsbehandlingen vedrørende tildeling af en gymnasieplads. Da der således er tale om en vurdering af retlige frem for politiske forhold, foreslås det, at regionsrådets kompetence delegeres til administrationen.

Direktionen indstiller,

at administrationen ved Råds- og Direktionssekretariatet delegeres kompetence til at afgøre eventuelle retlige klager angående tildeling af gymnasiepladser.

Sagsfremstilling

Ansøgere til det almene gymnasium og HF skal senest den 1. maj have besked om, hvilken skole de har fået reserveret plads på. Såfremt en ansøger ikke er tilfreds med den tildelte plads, kan ansøgeren sende en indsigelse til fordelingsudvalget og anmode om at få genoptaget behandlingen af vedkommendes ansøgning.

Ansøgere, der ikke har fået fuldt medhold i deres indsigelse, har herefter mulighed for at klage til regionsrådet over retlige spørgsmål i forbindelse med fordelingsudvalgets afgørelse i genoptagelsessagen, herunder om betingelserne for genoptagelse er opfyldt. Et retligt spørgsmål kan eksempelvis være spørgsmål om, hvorvidt reglerne for optagelse, reglerne i forvaltningsloven eller forvaltningsretlige principper er blevet fulgt.

Skønsmæssige spørgsmål vedrørende fordelingsudvalgets afgørelse om fordeling af ansøgere på de enkelte institutioner, herunder hvilke ansøgere der af kapacitetsmæssige grunde skal henvises til en anden institution, kan ikke påklages til anden administrativ myndighed.

Ved behandlingen af en retlig klage kan regionsrådet, i henhold til optagelsesbekendtgørelsen, træffe afgørelse om fastholdelse af udvalgets afgørelse, om ændring af afgørelsen til fordel for klageren eller hjemvisning af afgørelsen til udvalgets fornyede behandling. Regionsrådets afgørelse kan ikke påklages til Børne- og Undervisningsministeriet eller anden administrativ myndighed.

Regionsrådet behandlede i 2020 en retlig klage vedrørende processuelle fejl i tildeling af gymnasieplads i forbindelse med elevfordelingen. Der er ikke tidligere modtaget retlige klager til behandling i regionsrådet, og det forventes, at der også fremover vil være et meget begrænset antal retlige klager til behandling.

Administrationens forslag til ændring af procedure ved behandling af retlige klager

Da retlige klager omhandler rent sagsbehandlingsmæssige forhold, og afgørelse af klager derfor indebærer en juridisk - og ikke en politisk - stillingtagen, foreslås det, at kompetencen vedrørende behandling af retlige klager delegeres fra regionsrådet til administrationen ved Råds- og Direktionssekretariatet. En delegering af kompetence vil samtidig betyde en hurtigere sagsbehandling, da evt. klager vil kunne afgøres løbende.

Det bemærkes i øvrigt, at Råds- og Direktionssekretariatet vil fungere som 2. instans i forhold til behandlingen af de retlige klager, idet opgaven vedrørende sekretariatsmæssig betjening af fordelingsudvalget, herunder opgaven vedrørende elevfordeling, er placeret hos administrationen ved Regional Udvikling.

Med delegationen af kompetence til Råds- og Direktionssekretariatet frem for Juridisk Kontor i administrationen, sikres det, at Juridisk Kontor har mulighed for at yde løbende vejledning i forhold til sagsbehandlingen i Regional udvikling, uden at der opstår risiko for efterfølgende inhabilitet i forhold til en klageafgørelse.

Såfremt den ændrede procedure godkendes, vil delegationen af kompetence gælde fra vedtagelsestidspunktet. Ændringen vil endvidere blive indarbejdet i den næste revision af delegerings- og kompetencefordelingsreglerne.

Beslutning

Udvalg for regional udvikling indstiller til forretningsudvalget,

at administrationen ved Råds- og Direktionssekretariatet delegeres kompetence til at afgøre eventuelle retlige klager angående tildeling af gymnasiepladser.

Punkt 6: Interreg Øresund-Kattegat-Skagerrak 2021-27

1-15-2-76-1-20

Resume

Region Midtjylland er repræsenteret i den politiske styregruppe, der sætter rammerne for Interreg Øresund-Kattegat-Skagerrak i den kommende EU-budgetperiode. Der gives mandat til styregruppens drøftelser om programmets støtteprocent til projektsøgninger, budgetopdeling indenfor programmets geografi og prioritering af indsatsområder.

Direktionen indstiller,

at regionens repræsentant i Interreg Øresund-Kattegat-Skagerrak 2021-27 programmets politiske styregruppe gives mandat til at arbejde for:

- en støtteprocent på 60 %
- ét samlet budget for ét samlet ØKS-område med en udvalgsstruktur, der sikrer regional forankring
- et budget, hvor 35 % tildeles prioriteten innovation og smart økonomisk udvikling, 35 % tildeles prioriteten energi, cirkulær økonomi og klima, 15 % tildeles prioriteten bæredygtig mobilitet, og 15 % tildeles det grænseløse arbejdsmarked.

Sagsfremstilling

Interreg Øresund-Kattegat-Skagerrak (ØKS) er et EU strukturfondsprogram der støtter projekter mellem danskere, svenskere og nordmænd, som vil løse fælles samfundsudfordringer inden for fire valgte indsatsområder i perioden 2021-2027. Indsatsområderne er

1. Innovation og smart økonomisk udvikling
2. Energi, cirkulær økonomi og klima
3. Bæredygtig mobilitet
4. Det grænseløse arbejdsmarked

Prioriteterne skulle vælges ud fra en ramme som EU Kommissionen har fastlagt, og den politiske styregruppe har, efter gennemgang af regionale og nationale udviklingsstrategier, prioriteret områder hvor fælles udfordringer og potentiale bedst understøttes af et grænseoverskridende skandinavisk samarbejde.

For Region Midtjylland har udgangspunktet bl.a. været den regionale Udviklingsstrategi 2019-2030 samt Strategi for bæredygtighed 2030 hvor en række af udfordringerne via vidensdeling, fælles test og implementering af innovative løsninger med fordel kan søges besvaret i grænseoverskridende internationale partnerskaber.

Programmets geografi dækker regionerne Nordjylland, Midtjylland, Sjælland og Hovedstaden i Danmark, Skåne, Halland og Västra Götaland i Sverige og de nye regioner Viken, Agder, Vestfold og Telemark samt Oslo i Norge.

Det regionale niveau er ansvarlig for udarbejdelsen af programmet. I Danmark har regionerne i henhold til Bekendtgørelse af lov om administration af tilskud fra den Europæiske Regionalfond et udvidet ansvar for revision og programgennemførelse og er derfor repræsenteret i overvågnings- og styringsudvalgene samt administrative fora.

Regionsrådsmedlem Conny Jensen repræsenterer regionsrådet i den politiske styregruppe, hvor beslutning om rammer for udmøntning af programmidlerne træffes på mødet den 28. maj 2021.

ØKS-programmet for 2021-2027 forventes indsendt til EU Kommissionen i sommeren 2021. Første ansøgningsrunde forventes primo 2022. Budgettet er ikke kendt endnu, men det forventes at være ca. 135 mio. € (svarende til 1 mia. kr.) som i det nuværende 2014-2020 program.

Rammer for udmøntning omhandler:

1. Støtteprocent/medfinansieringsgrad.

Administrationen anbefaler en støtteprocent på 60.

2. Administrativ struktur: Budget, geografi, udvalgsstruktur.

Administrationen anbefaler, at der i det kommende program kun opereres med ét samlet budget opdelt på programål og ikke på geografi.

Administrationen anbefaler, at der for udvalgsstrukturen afsøges en ny løsning. Løsningen kan være ét styringsudvalg og et overvågningsudvalg.

3. Fordeling af EU midler mellem indsatsområder.

Administrationen anbefaler, at 35 % tildeles prioriteten innovation og smart økonomisk udvikling, 35 % tildeles prioriteten energi, cirkulær økonomi og klima, 15 % tildeles prioriteten bæredygtig mobilitet og 15 % tildeles det grænseløse arbejdsmarked.

Anbefalingerne motiveres i bilaget.

Beslutning

Udvalg for regional udvikling indstiller til forretningsudvalget,

at regionens repræsentant i Interreg Øresund-Kattegat-Skagerrak 2021-27 programmets politiske styregruppe gives mandat til at arbejde for:

- en støtteprocent på 60 %
- ét samlet budget for ét samlet ØKS-område med en udvalgsstruktur, der sikrer regional forankring

et budget, hvor 35 % tildeles prioriteten innovation og smart økonomisk udvikling, 35 % tildeles prioriteten energi, cirkulær økonomi og klima, 15 % tildeles prioriteten bæredygtig mobilitet, og 15 % tildeles det grænseløse arbejdsmarked.

Bilag

Bilag til dagsorden

Punkt 7: Bevilling til projekt om kollektiv transport efter COVID-19-pandemien

1-30-75-69-21

Resume

COVID-19-pandemien har haft store konsekvenser for den kollektive transport med nedgang i antallet af rejser, og eksperter forudser, at det formentligt ikke vil være alle passagerer, der vender tilbage til den kollektive transport, når samfundet genåbner. Derfor forbereder administrationen et forprojekt mellem Region Midtjylland, Midttrafik, Agder Fylkeskommune og Agder Kollektivtrafikk, der skal bidrage til at gøre den kollektive transport attraktiv efter COVID-19 pandemien.

Direktionen indstiller,

at der bevilges 0,250 mio. kr. i 2021 af tilskudsmidlerne i puljen til mobilitet under bevillingen regionale udviklingsaktiviteter til forprojektet 'Kollektiv transport efter COVID-19'.

Sagsfremstilling

Der har under COVID-19-pandemien været stor nedgang i antal rejser med den kollektive transport, og genåbning af samfundet er ikke ensbetydende med, at passagerne vender tilbage. Dette kan skyldes, at de har fået andre transportvaner under COVID-19, f.eks. grundet køb af bil, ønske om at benytte andre transportformer på grund af frygt for smitte og trængsel i bussen eller grundet nye transportbehov, da der kan arbejdes mere hjemmefra. De nye transportbehov er dog også et mulighedsrum, da det kan tænkes, at der er en ny potentiel pendlergruppe, der vil fravælge bilen og tilvælge kollektiv trafik, når de kun skal pendle få dage om ugen.

For at gøre den kollektive transport attraktiv efter COVID-19-pandemien - både så passagerne vender tilbage, og så den kollektive transport passer til borgernes måske ændrede transportbehov - er Region Midtjylland gået sammen med Midttrafik, Agder Fylkeskommune i Sydnorge og Agder Kollektivtrafikk om et forprojekt med titlen 'Kollektiv transport efter COVID-19'.

Samarbejdet giver mulighed for at lære af hinandens erfaringer, da geografi og organisering af kollektiv transport minder om hinanden. Alle parter kan desuden hver især bidrage med værdifulde kontakter, og samarbejdet giver mulighed for at søge midler til forprojektet hos Interreg ØKS.

Om forprojektet

Målet med forprojektet er at:

1. Få viden om, hvad der skal til, for at passagerne vender tilbage til den kollektive transport efter COVID-19, og identificere tiltag, der skal hjælpe hertil.
2. Få indsigt i, hvordan borgerne ser behovet for transport i den "nye normale hverdag" efter COVID-19.
3. Få indblik i eksisterende viden og tiltag for at gøre den kollektive transport mere attraktiv.
4. Afklare hvilke områder inden for kollektiv transport, vi kan arbejde med i et flerårigt hovedprojekt for at gøre den kollektive transport mere attraktiv i forhold til det nye transportbehov.
5. Og finde ud af, om der er nogle danske, norske/og eller svenske partnere, der er interesserede i at samarbejde i et flerårigt hovedprojekt.

Der vil bl.a. som aktivitet i forprojektet blive lavet to undersøgelser både i Region Midtjylland og Agder Fylkeskommune. Den ene undersøgelse skal afklare forudsætninger for, at passagerne finder det attraktivt at benytte den kollektive transport igen efter COVID-19-pandemien. Den anden undersøgelse skal afklare borgernes nye transportbehov. Derudover vil der også blive lavet kortlægning af eksisterende viden og tiltag, som vi kan lære af.

I forprojekter støttet af Interreg ØKS er det også et krav, at vi undersøger muligheden for et flerårigt hovedprojekt og derfor vil vi i forprojektet også afholde møder med potentielle norske, svenske og danske samarbejdspartnere.

Region Midtjylland vil være lead partner i projektet.

Økonomi

Det indstilles, at der bevilges 0,250 mio. kr. af tilskudsmidlerne i puljen til mobilitet i 2021 til projektet. Udover tilskudsmidlerne medfinansieres projektet også med medarbejderressourcer.

Der kan søges om op til 75 % finansiering af projektet fra Interreg ØKS mod normalt 50 %, da projektet omhandler håndtering af effekterne af COVID-19-pandemien. Dog kan der maksimalt søges om 0,750 mio. kr.

Følgende tabel viser budgettet for den danske del af projektet. Norske partnere skal i Interreg-projekter have et særskilt budget og søge om særskilte midler, da Norge ikke er med i EU. De to budgetter påvirker således ikke hinanden.

Tab 1. Budget og finansiering.	
1.000 kr.	2021
<i>Budget</i>	
Medarbejdertimer	354
Eksterne tjenester, herunder konsulenter til undersøgelserne	626
Rejser og logi i forbindelse med møder	79
Diverse	53
Budget i alt	1.112
<i>Finansiering</i>	
Region Midtjylland - Tilskudsmidler under mobilitet	-250
Region Midtjylland - Medarbejdertimer omregnet	-62
Midttrafik - Medarbejdertimer omregnet	-50
Interreg ØKS - Ansøgt tilskud	-750
Finansiering i alt	-1.112
Total	0

Beslutning

Udvalg for regional udvikling indstiller til forretningsudvalget,

at der bevilges 0,250 mio. kr. i 2021 af tilskudsmidlerne i puljen til mobilitet under bevillingen regionale udviklingsaktiviteter til forprojektet 'Kollektiv transport efter COVID-19.

Punkt 8: Undersøgelse af unges transportvaner og -holdninger

1-30-75-4-21

Resume

De unge er fremtidens brugere af den kollektive trafik. For at blive klogere på de unges transportvaner og -holdninger har regionen sammen med Midttrafik og otte midt- og vestjyske kommuner lavet en undersøgelse heraf. Undersøgelsen viser, at især tid, pris og komfort for de ruter, skoletider og billettyper, der er særligt relevante for de unge, har betydning for deres til- og fravalg af den kollektive transport. I den kommende tid identificeres og udvikles tiltag, der skal gøre den kollektive transport mere attraktiv for de unge. Forventningen er, at det vil føre til, at flere unge tilvalger den kollektive trafik fremover.

Direktionen indstiller,

at orienteringen om resultaterne af undersøgelsen af de unges transportvaner og -holdninger tages til efterretning.

Sagsfremstilling

De unge er fremtidens brugere af kollektiv transport. Det er samtidig en målgruppe for hvilken, den kollektive transport kan have særlig relevans, da de unge ofte ikke har kørekort eller mulighed for at investere i en bil. Tallene viser dog, at flere og flere unge fravælger den kollektive transport. Det kan Midttrafik konstatere ved et markant fald i salget af billettypen Ungdomskort i de seneste år. For at kunne fremme kollektiv transport som en attraktiv mobilitetsløsning, er der i december 2020 til januar 2021 gennemført en undersøgelse af de unges transportvaner og -holdninger.

Undersøgelsen er lavet i forbindelse med trafikplansamarbejdet i MidtVest i et samarbejde mellem regionen, Midttrafik og de otte midt- og vestjyske kommuner.

Der er udsendt spørgeskema til de unge på gymnasiale ungdomsuddannelser og erhvervsuddannelserne i de otte midt- og vestjyske kommuner. I alt har 2852 unge besvaret spørgeskemaet, hvilket vurderes som et statistisk set robust antal. Respondenterne fordeler sig bredt i forhold til deres primære transportmiddel. Der er 46 % af respondenterne, der primært bruger kollektiv transport til og fra skole, 26 % der primært kører i bil eller på scooter, og 28 % der primært går eller cykler.

Derudover er der lavet interviews med 31 unge. Her har det både været unge, der bruger den kollektive transport, og unge, der kører i bil til og fra skole.

Resultater af undersøgelsen

Undersøgelsen viser, at der især er tre emner, som de unge lægger vægt på i forhold til deres til- og fravalg af den kollektive transport. Det drejer sig om tid, pris og komfort. Derudover kan miljøet komme til at spille en rolle for til- og fravalget.

I forhold til tid viser undersøgelsen, at det er vigtigt, at bussen ikke tager meget længere tid end samme strækning i bil, at bussen skal passe med ringetiderne på skolen, så de unge ikke får ventetid før eller efter skole, og at ventetiden ved skift mellem bus og bus eller bus og tog opleves som ren spildtid, hvilket er generende.

I forhold til pris viser undersøgelsen, at de unge ønsker, at rejsen med kollektiv transport bliver billigere, og at der er en stor omkostning at skulle betale for tre måneders ad gangen, som man skal med Ungdomskortet. Derudover kommer de unge med forskellige forbedringsforslag til Ungdomskortet, herunder selve bestillingen, som opleves besværlig.

I forhold til komfort viser undersøgelsen, at de unge oplever, at der er for lidt plads i busserne - både med smalle sæder, for lidt benplads og for lidt plads til deres tasker. De fortæller også, at de oplever, at busserne er overfyldte, når de skal fra stationen og hen til uddannelsesinstitutionerne og omvendt, hvilket er ubehageligt.

I forhold til miljøet viser undersøgelsen, at klima og miljø ikke er et tungtvejende argument for at benytte kollektiv trafik. Det er dog ikke uden betydning, og kan de unge bidrage til reduktion af CO₂-udledning, gør de det gerne, så længe det ikke er besværligt for dem.

Danske Regioner har fået lavet undersøgelsen med henblik på, at resultaterne kan indgå i den analyse af unges transportvaner, som Transportministeriet vil gennemføre, jf. regionernes klimasamarbejdsaftaler med transportministeren.

Udvikling af nye tiltag

Administrationen er sammen med de otte midt- og vestjyske kommuner og Midttrafik i gang med at identificere og udvikle de tiltag, der skal føre efter ungeundersøgelsen. Det kunne f.eks. være igangsættelse af forsøg med

priser, der kan gøre busserne mere attraktive. Tiltag kunne også være at se på sammenhængen mellem bustider og ringetider og på forbedring af komforten i busserne. Og det kunne være at etablere et ungepanel, som kan drøfte og give input til tiltag f.eks. inden for Ungdomskortet, og hvordan miljøet kan spille en større rolle i de unges transportvalg.

I forbindelse med udviklingen af tiltag vil administrationen også inddrage ledelsen på de skoler, som har deltaget i undersøgelsen.

Forventningen er, at der skal arbejdes med tiltagene det næste års tid, og at f.eks. køreplansændringer kan træde i kraft til køreplansskiftet i december 2022.

Beslutning

Udvalg for regional udvikling tog orienteringen om resultaterne af undersøgelsen af de unges transportvaner og -holdninger til efterretning.

Udvalget drøftede handlingsinitiativer i forbindelse af undersøgelsen og aftalte, at der skal forberedes et dagsordenspunkt til udvalget om tiltag, som undersøgelsen kan give anledning til.

Bilag

Resultater af undersøgelse om unges transportvaner

Bilag til ungeundersøgelsen - Resultater af kvalitativ undersøgelse

Punkt 9: Henvendelse fra Socialdemokratiet og Alternativet om projektforslag om forsøg med gratis busrute #

0-9-2-20

Resume

Henvendelse fra Socialdemokratiet og Alternativet med forslag til udarbejdelse af projektforslag om forsøg med gratis busrute mellem to byer i regionen.

Direktionen indstiller,

at henvendelsen om forslag til udarbejdelse af projektforslag om forsøg med gratis busrute mellem to byer i regionen drøftes.

Sagsfremstilling

Socialdemokratiet og Alternativet har ved mail af 14. januar 2020 sendt følgende anmodning om et punkt til politisk behandling.

"Socialdemokratiet og Alternativet foreslår at udarbejde et projektforslag om, hvordan der kan gennemføres et forsøg med en gratis busrute mellem to byer i regionen.

Formålet med forsøget vil være at undersøge, om afskaffelse af betalingen vil flytte bilpendlere til bus. Forsøget vil således indebære, at en busrute, der kører på en strækning, hvor der også er mange pendlere, der kører i bil, gøres gratis i eksempelvis to eller tre år.

På nuværende tidspunkt ønsker partierne at få udarbejdet et projektforslag, som kan danne grundlag for en senere beslutning om at gennemføre forsøget.

Projektforslaget skal derfor blandt andet indeholde følgende:

- Anbefale en relevant busrute på baggrund af pendlingsmønstre.
- Afklare udgifterne ved, at den pågældende busrute bliver gjort gratis i forsøgsperioden.
- Afsøge og beskrive mulighederne for eksternt medfinansiering.
- Afsøge og beskrive mulighederne for samarbejde med forskningsinstitutioner om effektmåling og afrapportering.
- Afklare, om der er lovgivningsmæssige problemstillinger forbundet med forsøget.
- Anbefale en varighed af forsøget.

Projektforslaget fremlægges så vidt muligt inden udgangen af juni 2020, så der eventuelt kan tages stilling til, om forsøget skal gennemføres, i forbindelse med budgetforhandlingerne for 2021".

Udvalg for regional udvikling udsatte på sit udvalgs møde i februar 2020 behandlingen af denne henvendelse med henblik på, at administrationen belyser sagen yderligere i forhold til de juridiske handlemuligheder.

Regionssekretariatet har til dette formål bedt Ankestyrelsen om en udtalelse.

Ankestyrelsen har den 18. januar 2021 sendt en tilsynsudtalelse om etablering af gratis buskørsel i Region Midtjylland. Ankestyrelsen vurderer, at Region Midtjylland lovligt kan etablere gratis buskørsel mellem to byer i regionen som en forsøgsordning. Afgørelsen er vedlagt.

Ankestyrelsen har indhentet en udtalelse fra Transport- og Boligministeriet, som bl.a. i forhold til lov om trafikkselskaber vurderer, at loven ikke indeholder bestemmelser, der er til hinder for, at kommuner eller regioner tilbyder gratis kollektiv transport. Ministeriet bemærker dog, at det er det pågældende trafikkselskab, som opretter og fastlægger regionale ruter efter ønske fra den enkelte region "idet regionerne selv finansierer de regionale ruter."

Region Midtjylland har derfor efter lov om trafikkselskaber hjemmel til at anmode Midttrafik om at etablere en rute som led i forsøgsordningen. Idet loven blot hjemler, at regionale ruter skal finansieres af regionen, står det altså regionen frit for, om regionen ønsker at oprette en forsøgsordning, hvor ruten gøres gratis for passagerer, og derved øger regionens finansiering af ruten.

Transport- og Boligministeriet bemærker herudover, at ruten for forsøgsordningen ikke bør placeres, hvor der er væsentlig parallel trafik.

Administrationen har på den baggrund anmodet Midttrafik om at komme med forslag til et eventuelt forsøgsprojekt. Dette forslag præsenteres i en anden sag på denne dagsorden.

Administrationen er ved at afklare, om det juridisk vil være muligt at gøre et forsøg med gratis busser permanent, Midttrafik har i deres notat peget på spørgsmålet. Administrationen vil kontakte transportministeriet for at få dette afklaret.

Beslutning

Udvalg for regional udvikling drøftede henvendelsen om forslag til udarbejdelse af projektforslag om forsøg med gratis busrute mellem to byer i regionen.

Tidligere Politisk Behandling

Den 3. februar 2020 udsatte udvalg for regional udvikling sagens fortsatte behandling, for at administrationen kunne belyse sagen yderligere i forhold til de juridiske handlemuligheder i relation til det beskrevne projekt.

Den 11. maj 2020 udsatte udvalg for regional udvikling atter sagens fortsatte behandling, idet udvalget afventede svar fra Ankestyrelsen angående juridiske handlemuligheder.

Den 12. april 2021 udsatte udvalg for regional udvikling atter sagens fortsatte behandling, idet udvalget ønskede at afvente en orientering om unges transportvaner inden stillingtagen til et eventuelt projekt.

Bilag

Tilsynsudtalelse om etablering af gratis buskørsel

Punkt 10: Forslag om gratis buskørsel på regionalrute

1-30-75-2-09

Resume

Administrationen har på baggrund af henvendelsen af 14. januar 2020 fra Socialdemokratiet og Alternativet om projektforslag om forsøg med gratis busrute mellem to byer i regionen anmodet Midttrafik om at belyse forslag til forsøgsordning med gratis buskørsel. Midttrafik har fremsendt et notat, hvori der peges på fire ruter som relevante til et forsøg.

Der er tale om ruter, hvor der ikke er parallelkørsel med tog. De mistede indtægter ved forsøget er opgjort i forhold til passagerindtægter i 2019. Derudover vil der evt. komme merudgifter til dubleringskørsel og kompensation til kommuner, som vil miste indtægter som følge af overflytning af passagerer fra lokal/bybusser til gratis regionalbus.

Direktionen indstiller,

at forslag til forsøg med gratis buskørsel i regionen drøftes.

Sagsfremstilling

Midttrafik peger på nedenstående forslag til forsøg med gratis regional buskørsel. Der er tale om busruter, hvor indtægtstab for hver enkelt rute er opgjort.

Rute 24: Holstebro - Lemvig	2,0 mio. kr.
Rute 33: Struer - Lemvig	1,8 mio. kr.
Rute 53/953 X: Viborg - Herning	6,6 mio. kr.
Rute 60/960X: Viborg - Silkeborg	7,5 mio. kr.

Det beregnede indtægtstab er vurderet ud fra den ruteindtægt, der fremgår af forslag til ny indtægtsdelingsmodel i Midttrafik, som er udarbejdet for 2019 og således inden coronapandemien.

Midttrafik har i særlig grad lagt vægt på, at det er ruter, der ikke, eller kun i meget begrænset omfang, kører parallelt med tog for at undgå overflytning af kunder fra tog til bus.

Midttrafik gør opmærksom på, at de regionale ruter ved indfaldsvejene til flere af de større byer vil køre parallelt med lokalruter eller bybusser. Det vil med stor sandsynlighed medføre en overflytning af kunder fra lokalruter/bybusser til de gratis regionalruter. Det kan derfor ikke udelukkes, at de pågældende kommuner vil stille krav om kompensation for mistede indtægter på den lokale kørsel.

Samtidig kan der komme merudgifter på de foreslåede ruter, hvis tilbuddet om gratis kørsel bliver så populært, at der opstår behov for dublinger på enkelte eller flere afgang. Det vil især være tilfældet i myldretiden morgen og eftermiddag på hverdage.

Besparelsen på omkostninger til billetkontrol, administration m.m. vil være marginal, da Midttrafiks udgifter til administration af busdrift hovedsageligt fordeles på baggrund af køreplantimer. Den væsentligste driftsomkostning er betalingen til busselskabet for kørslen, som vil være den samme uanset om bussen er gratis for passagerer eller ej.

Konsekvenserne for hver af de udvalgte ruter er nærmere beskrevet i vedlagte notat.

Coronapandemien har ramt den kollektive trafik hårdt, bl.a. på grund af midlertidige lukninger af skoler og uddannelsessteder, øget hjemmearbejde samt sundhedsmæssig utryghed ved at bruge busser og tog. Det bliver derfor en stor udfordring at gøre den kollektiv trafik attraktiv igen de kommende år, og det må forventes, at der vil være passagerer, der permanent vælger at forlade den kollektive trafik.

Hvis det besluttet at gennemføre et forsøg, anbefaler administrationen, at det sker efter ophør af restriktioner i den kollektive trafik som følge af coronapandemien, og når passagererne er begyndt at vende tilbage i busserne, forventeligt i 2022.

Udvalg for regional udvikling udsatte den 12. april 2021 behandlingen af sagen, fordi de ønskede at afvente en orientering om unges transportvaner. Desuden ønskede udvalget at sagen uddybes med et datagrundlag om bilpendlingen på de beskrevne strækninger. Et notat er vedlagt.

Beslutning

Udvalg for regional udvikling udsatte sagens behandling, idet udvalget ønsker yderligere belyst, hvordan de relevante kommuner kan inddrages i et samarbejde om rute 24 eller 33. Belysningen skal suppleres med skøn over

mertrafik og afledte udgifter. Udvalget forudsætter, at uddybningen er på plads inden budgetforhandlingerne.

Tidligere Politisk Behandling

Den 12. april 2021 udsatte udvalg for regional udvikling sagens fortsatte behandling, idet udvalget ønskede at afvente en orientering om unges transportvaner inden stillingtagen til et eventuelt projekt.

Bilag

Notat - Forsøg med gratis kørsel på regionale ruter

Data over pendlere og trafiktal

Punkt 11: Eftersyn af den regionale udviklingsstrategi 2019-2030

1-30-76-58-20

Resume

Det blev i forbindelse med regionsrådets vedtagelse af Region Midtjyllands udviklingsstrategi 2019-2030 besluttet, at erfaringer fra strategiens første periode skal ligge til grund for planlægning og opfølgning på indsatser, aktiviteter og partnerskaber fremadrettet. Der er derfor gennemført et eftersyn af strategien. Eftersynet er samlet i en håndbog i regional udvikling, som gør status over, hvordan regionsrådets visioner og strategier inden for bæredygtig udvikling og vækst er udmøntet i konkrete handleplaner og aktiviteter vedtaget af regionsrådet.

Erfaringerne herfra bruges til at planlægge arbejdet med udviklingsstrategien i de kommende år. Det anbefales derfor, at håndbog i regional udvikling anvendes som en depeche fra det nuværende regionsråd til det kommende regionsråd 2022-2025 og som en del af introduktion til arbejdet med Region Midtjyllands Udviklingsstrategi.

Direktionen indstiller,

at eftersynet af den regionale udviklingsstrategi 2019-2030 tages til efterretning, og

at håndbogen oversendes til regionsrådet 2022-2025 som grundlag for introduktion til arbejdet med Region Midtjyllands Udviklingsstrategi.

Sagsfremstilling

Regionsrådet vedtog i januar 2019 Region Midtjyllands udviklingsstrategi 2019-2030. Udviklingsstrategien udgør rammen for regionens mange opgaver inden for bæredygtig udvikling og vækst. Regionsrådet har som del af strategien besluttet at tage afsæt i FN's 17 verdensmål, som binder udvikling lokalt, regionalt og internationalt sammen til gavn for kloden og for befolkningen i hele verden.

Den overordnede vision for den regionale udvikling er, at "den midtjyske region skal være en attraktiv og bæredygtig region. For alle."

Visionen er udfoldet i fire strategispør og ni politisk prioriterede tematiske målsætninger. Regionsrådet vedtager løbende konkrete handleplaner, som udmønter strategien på de enkelte tematiske områder.

Det blev i forbindelse med regionsrådets vedtagelse af strategien besluttet, at der de første år skulle være fokus på partnerskabsdannelse, kommunikation og prøvehandlinger, og at erfaringer herfra skal ligge til grund for fremadrettede aktiviteter.

Eftersyn af udviklingsstrategien

Der er primo 2021 gennemført et eftersyn af Region Midtjyllands arbejde med udviklingsstrategi 2019-2030. Eftersynet er samlet i en håndbog i regional udvikling, som giver et overblik over regionsrådets visioner og strategier på området og viser, hvordan regionsrådet har udmøntet udviklingsstrategien i konkrete handleplaner og aktiviteter.

Håndbogen præsenterer desuden udvalgte resultater og eksempler på, hvordan regionen virkeliggør FN's 17 verdensmål til gavn for borgere i Region Midtjylland.

Håndbogen bidrager til erfaringsopsamling på udviklingsstrategiens første to år, hvor der har været fokus på partnerskabsdannelse, kommunikation og prøvehandlinger. Erfaringerne herfra bruges til at planlægge og følge op på fremtidige indsatser, aktiviteter og partnerskaber. Det anbefales derfor, at håndbog i regional udvikling sendes som en depeche fra det nuværende regionsråd til det kommende regionsråd 2022-2025, idet håndbogen giver et overblik over det politiske, strategiske fundament, der er arbejdet med politisk inden for regional udvikling. Det foreslås desuden, at håndbogen anvendes som informationsmateriale til opstillingsberettigede kandidater til regionsrådet 2022-2025.

Beslutning

Udvalg for regional udvikling indstiller til forretningsudvalget,

at eftersynet af den regionale udviklingsstrategi 2019-2030 tages til efterretning, og

at håndbogen oversendes til regionsrådet 2022-2025 som grundlag for introduktion til arbejdet med Region Midtjyllands Udviklingsstrategi.

Bilag

Punkt 12: Aktivitets- og økonomiopfølgning på projektpuljen under regional udvikling

1-22-76-1-19

Resume

Der gives en status på projektpuljen til regionale udviklingsaktiviteter. Aktiviteterne forløber overordnet som forventet, til trods for at enkelte aktiviteter fortsat er påvirket af COVID-19. Administrationen forventer, at den samlede ramme bliver brugt, og at det derfor ikke er nødvendigt at omfordele midler.

Direktionen indstiller,

at opfølgningen pr. 31. marts 2021 på aktiviteter og økonomi i forhold til projektpuljen til regionale udviklingsaktiviteter tages til efterretning.

Sagsfremstilling

Den halvårslige aktivitets- og økonomiopfølgning er et supplement til den kvartalsvise økonomiopfølgning og giver en særskilt opfølgning på den projektpulje til regionale udviklingsaktiviteter, som regionsrådet udmøntede i december 2020. Den samlede ramme er på 20,387 mio. kr.

Administrationen forventer, at den samlede ramme vil blive anvendt i 2021. Projekterne skal beskrives og udføres, inden pengene kan udbetales, og derfor forventes størstedelen af rammen først at blive udbetalt i løbet af andet halvår.

Forbruget er pr. 31. marts 2021 på -0,288 mio. kr. Det negative forbrug skyldes, at der under sundhedsinnovation, bæredygtighed og grøn omstilling samt klima er indregnet overførte midler fra 2020 til aktiviteter, der er blevet udsat på grund af COVID-19. Aktiviteterne forventes gennemført i løbet af 2021. Der er under internationale aktiviteter betalt kontingent til CDEU på 5 mio. kr. Merforbruget forventes at blive finansieret af tilbageløb fra lukkede EU-projekter i løbet af 2021.

Tabel 1 viser den afsatte ramme, forbruget pr. 31. marts 2021 samt det forventede forbrug fordelt på indsatsområder.

1.000 kr.	Ramme i alt	Forbrug pr. 31. marts	Forventet forbrug	Til omdisponering
Mobilitet	2.000	0	2.000	0
Internationale aktiviteter	600	5.153	600	0
Landdistrikter	1.700	59	1.700	0
Sundhedsinnovation	8.650	-2.180	8.650	0
Bæredygtighed og grøn omstilling	3.537	-2.615	3.537	0
Klima	2.100	-715	2.100	0
Udvikling af arbejdskraftressourcer	1.800	10	1.800	0
I alt	20.387	-288	20.387	0

Der er igangsat en række forskellige aktiviteter, og status er, at hovedparten forløber som planlagt. Enkelte af aktiviteterne er fortsat påvirket af situationen omkring COVID-19. Det er særligt på de områder, hvor aktiviteterne sker i samarbejde med hospitalerne, at fokus naturligt nok er på håndteringen af COVID-19. Det drejer sig blandt andet om mikrofinansiering af projekter under sundhedsinnovation og initiativer under puljerne til bæredygtige hospitaler. Situationen påvirker også gennemførelsen af flere planlagte arrangementer, men på alle disse områder forventer administrationen dog en stigende aktivitet henover året i takt med, at samfundet genåbner.

Beslutning

Udvalg for regional udvikling indstiller til forretningsudvalget,

at opfølgningen pr. 31. marts 2021 på aktiviteter og økonomi i forhold til projektpuljen til regionale udviklingsaktiviteter tages til efterretning.

Tidligere Politisk Behandling

Regionsrådet godkendte i december 2020 udmøntningen af projektpuljen og de halvårslige aktivitets- og økonomiopfølgninger.

Regionsrådet godkendte i maj 2020, at kontingent til Central Denmark EU-Office (CDEU) i 2021 finansieres af forventede tilbageløb af midler fra afsluttede erhvervsfremmeprojekter i 2021.

Bilag

Aktivitets- og økonomiopfølgning pr. 31. marts 2021

Punkt 13: Drøftelse af møder i Danske Regioner #

1-00-13-17

Resume

Møder i Danske Regioner drøftes.

Direktionen indstiller,

at møder i Danske Regioner drøftes.

Sagsfremstilling

Udvalget kan drøfte emner fra møderne i Danske Regioners udvalg for regional udvikling og EU samt udvalg for miljø og ressourcer.

Der var senest møde i udvalg for regional udvikling og EU den 3. marts. Næste møde er den 19. maj 2021.

Der var senest møde i udvalg for miljø og ressourcer den 11. marts. Næste møde er den 27. maj 2021.

Beslutning

Udvalg for regional udvikling drøftede møder i Danske Regioner.

Carsten Kissmeyer orienterede om kommende møde mellem DR og trafikordførerne i Folketinget om støtteordninger til lokalbaner.

Punkt 14: Gensidig orientering #

1-00-13-17

Sagsfremstilling

Gensidig orientering for udvalgets medlemmer.

Beslutning

Claus Kjeldsen orienterede om regnskab for Midttrafik.

Udvalget drøftede oprettelsen af en følgegruppe til ørensningen af Høfde 42. Administrationen orienterede om, at der nedsættes en følgegruppe blandt bevillingsgiverne samt påtænkes en række borgerrettede kommunikationsaktiviteter. Udvalget tog orienteringen til efterretning.

Punkt 15: Beslutning om tilkøb af HVO-biodiesel og orientering om kommende udbud af busruter

1-30-75-5-21

Resume

Midttrafik har i 2020 og 2021 gennemført udbud af regional buskørsel med kontraktstart i henholdsvis ultimo juni og primo august 2021, samt primo januar 2022. Regionsrådet skal i den forbindelse tage stilling til, om der skal tilkøbes CO₂-neutral HVO-biodiesel til kontrakterne. Der er modtaget puljemidler til grøn omstilling, som dækker hovedparten af meromkostningerne. Tilkøb af HVO-biodiesel kan foretages inden for den eksisterende økonomiske ramme til kollektiv trafik.

Midttrafik genudbyder i løbet af foråret regionale buskontrakter i Midt- og Vestjylland, der udløber i 2022. I forbindelse med udbuddet vurderer Midttrafik, om køreplanerne kan tilpasses, så busser og chauffører udnyttes mere hensigtsmæssigt og samtidig sikrer en god service for passagererne. Der orienteres om udbuddet og de principper, der ligger til grund for Midttrafiks overvejelser om tilpasninger af ruter og køreplaner.

Direktionen indstiller,

at tilkøb af HVO-biodiesel for udbud gennemført i 2020 og 2021 godkendes, og

at orientering om udbud af buskontrakter i Midt- og Vestjylland, herunder om de anvendte planlægningsprincipper, tages til efterretning.

Sagsfremstilling

Regionsrådet besluttede i august 2020, at den regionale buskørsel fremover skal udbydes med CO₂-neutrale drivmidler til erstatning for fossil diesel. Det blev endvidere besluttet, at der i udbudsprocessen indarbejdes tid til behandling i regionsrådet af tilbud til kontraktindgåelse efter indstilling fra Midttrafik.

Ved møder om udbudsjuridiske forhold mellem administrationen og Midttrafik har det imidlertid vist sig, at der ikke frit kan vælges mellem tilbud på f.eks. biogas og HVO-biodiesel. Midttrafiks udbudsjurister har således oplyst, at ved sideordnede tilbud skal evalueringsmodellen indeholde en objektiv model for, hvordan der vælges mellem det bedste tilbud på de to sideordnede tilbud. Modellen skal derfor fastlægges, inden udbuddet igangsættes, og modellen kan ikke fraviges efterfølgende.

Der skal med andre ord tildeles kontrakt til dét tilbud, der i henhold til evalueringsmodellen er det økonomisk mest fordelagtige.

Herefter kan regionsrådet tage stilling til tilkøb af grønne optioner i forhold til det tilbud, der i henhold til tildelingskriterierne tildeles kontrakt.

Omstilling af busdriften indgår i regionens bæredygtighedsstrategi. Målsætningen er, at busdriften skal være CO₂-neutral senest i 2030. Samme mål er indskrevet i Region Midtjyllands Klimasamarbejdsaftale med transportministeren fra efteråret 2020.

Udbudt kørsel med virkning fra 2021

Midttrafik har i 2020 og 2021 udbudt regional buskørsel på strækningerne: Ringkøbing-Herning-Silkeborg-Aarhus, Randers-Aarhus samt kørsel på ruter i Randers-området. De nye kontrakter træder i kraft ultimo juni og primo august 2021, samt primo januar 2022.

Midttrafik udbød kørslen i tre pakker. For to af pakkerne skulle der afgives tilbud med HVO-biodiesel som option til fossil diesel. For den tredje pakke, der omfatter busser stationeret i Randersområdet, skulle der tillige afgives tilbud med fossilfrit drivmiddel, f.eks. biogas, da Midttrafik vurderede, at der i Randersområdet er god mulighed for at etablere gastankningsanlæg. Ved at udbyde med optioner synliggøres den aktuelle merpris for den grønne omstilling, som regionsrådet herefter skal tage stilling til.

Midttrafik oplyser, at der har været god interesse for udbuddet, og at i alt 10 forskellige busselskaber har afgivet tilbud på en eller flere af pakkerne.

Midttrafik konstaterer, efter at have gennemgået de indkomne tilbud i forhold til tildelingskriterierne, at for alle tre pakker har tilbuddene med option på HVO-biodiesel været de økonomisk mest fordelagtige. Kontrakterne er tildelt til Lokalbus A/S og Brande Buslinier ApS.

Sammenlignet med den hidtidige kørsel er kontraktbetalingen for den samlede kørsel i udbuddet reduceret med godt 9 mio. kr. Midttrafik vurderer, at resultatet skyldes flere bagvedliggende faktorer, herunder at kørslen er samlet på færre kontrakter, der er lettere at håndtere for busselskaberne, at der er indført mere ensartet busmateriel, samt at Midttrafiks tilpasninger og effektiviseringer på ruterne har muliggjort en bedre udnyttelse af personale og busmateriel.

Parallelt med udbudsprocessen har regionen ansøgt om tilskud til omstilling af den udbudte kørsel fra "Grøn buspulje til regionale busser og øer". Der er efterfølgende modtaget tilsagn om tilskud på knap 13 mio. kr. Tilskuddet dækker op til 75 % af meromkostningerne ved den grønne omstilling i en toårig periode.

Regionsrådet skal tage stilling til tilkøb af HVO-biodiesel. Den tilbudte merpris for tilkøb af HVO udgør i gennemsnit 52 kr. pr. køreplantime, svarende til ca. 7,5 mio. kr. pr. år. Tilskud fra puljemidlerne dækker op til 75 % meromkostningerne i en toårig periode, svarende til ca. 5,6 mio. kr. om året. Administrationen vil gå i dialog med Trafikstyrelsen for at afdække muligheder for at lade eventuelt uforbrugte tilskudsmidler indgå i grøn omstilling af andre busruter.

Administrationen vurderer, at tilkøb af HVO-biodiesel kan foretages inden for den eksisterende økonomiske ramme til kollektiv trafik.

Udbud i Midt- og Vestjylland med virkning fra 2022

Midttrafik udbyder i løbet af foråret regionale buskontrakter i Midt- og Vestjylland, der udløber i 2022. Den udbudte kørsel omfatter ca. 85.000 køreplantimer fordelt på 38 busser, der er stationeret i Herning, Viborg, Holstebro, Skive, Randers, Aalborg og Nykøbing.

I udbudsbetingelserne stiller Midttrafik krav om CO₂-neutrale biogasbusser eller emissionsfrie busser. For et mindre antal busser åbner Midttrafik op for, at busselskaberne kan afgive tilbud med CO₂-neutral HVO-biodiesel, da Midttrafik vurderer, at grundlaget for at tanke biogas kan være usikkert på enkelte stationeringssteder.

Administrationen vurderer, at udbudsbetingelserne er i overensstemmelse med målsætningerne i regionens bæredygtighedsstrategi.

Tilpasninger af køreplaner i forbindelse med udbud

Midttrafik planlægger at gennemføre tilpasninger af ruter og køreplaner i forbindelse med det forestående udbud i Midt- og Vestjylland. Formålet er at opnå en bedre udnyttelse af busser og chauffører og samtidig sikre en god service for passagererne inden for den økonomiske ramme. Samtidig bidrager effektiviseringerne til at skabe råderum for den grønne omstilling af trafikken.

Det er aftalt, at Midttrafik inddrager regionen i principielle overvejelser om effektiviseringer og de mere konkrete forslag til tilpasninger af ruterne. Det er sket i forbindelse med det forestående udbud i Midt- og Vestjylland, hvor der blandt andet lægges op til ændringer i den nuværende X-busbetjening på strækningerne Silkeborg-Viborg-Aalborg, Holstebro-Viborg-Randers samt mellem Herning og Viborg.

På nuværende tidspunkt danner tilpasningerne udgangspunkt for oplysninger, der skal indgå i udbudsmaterialet, som busselskaberne skal afgive tilbud på. Det drejer sig om oplysninger om antal busser, bussernes stationeringssteder og udbudskøreplaner, der beskriver det omtrentlige kørselsomfang.

Køreplanerne indgår senere på året i den almindelige køreplanlægningsproces frem mod ikrafttræden til køreplanskiftet i juni 2022. Forinden, i januar 2022, sender Midttrafik køreplanerne i offentlig høring, og i marts 2022 behandles køreplanerne i regionsrådet.

I vedlagte notat om Udvikling af ruter i Midt-Vest redegør Midttrafik for de planlægningsprincipper, der ligger til grund for Midttrafiks effektivisering af driften i form af tilpasninger af ruter og køreplaner, som gennemføres i forbindelse med udbud.

Beslutning

Udvalg for regional udvikling indstiller til forretningsudvalget,

at tilkøb af HVO-biodiesel for udbud gennemført i 2020 og 2021 godkendes, og

at orientering om udbud af buskontrakter i Midt- og Vestjylland, herunder om de anvendte planlægningsprincipper, tages til efterretning.

Bilag

Notat Udvikling af ruter i Midt-Vest